

Konference „Finanční perspektiva EU 2007-2013“

27.dubna 2005 Jana Jelínková

První den v měsíci dubnu uspořádalo CEVRO ve spolupráci s poslancem Evropského parlamentu Oldřichem Vlasákem a za podpory frakce Evropské lidové strany-Evropských demokratů v EP konferenci na téma „Finanční perspektiva EU 2007-2013“.

Materiály z konference:

[Prezentace Hynka Fajmona](#)

[Prezentace Oldřicha Vlasáka](#)

[Řeč Christiana Bourgina](#)

[Prezentace Petra Macha](#)

Konferenci, která proběhla v prostorách CEVRO, zahájil jeho ředitel, jenž účastníky seznámil s motivací pro uspořádání konference i jejím programem. Dopolední blok konference se zabýval finanční perspektivou a reformou rozpočtu EU. Řečníky tohoto bloku byli poslanci EP Oldřich Vlasák a Hynek Fajmon a vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR Christian Bourgin.

Jako první se ujal slova poslanec EP a člen výboru pro regionální rozvoj Oldřich Vlasák. V úvodu svého vystoupení upozornil na fakt, že základním úkolem rozpočtu je určení výše jeho jednotlivých kapitol, a že rozpočet by měl být vždycky vyrovnaný. Dále se zmínil o původu peněz, které přicházejí do rozpočtu EU z dávek uvalených na zemědělské produkty dovážené do EU (clo na zboží vstupující do Evropské unie, příspěvek založený na příjmech z DPH ve všech členských státech atd.) a také o tom, že maximální částka, kterou mohou země přispívat do rozpočtu EU, činí 1,24 % hrubého národního produktu. Naopak, výdajové položky se vztahují na společnou zemědělskou politiku, politiku hospodářské a sociální soudržnosti – strukturální operace a ostatní politiky, jako je např. zaměstnanost atd. V další části svého vystoupení se zaměřil na finanční perspektivu. Zmínil se, že finanční perspektivou se rozumí víceletý rámcový finanční plán, finanční výhled, který stanovuje mantinely pro budoucí každoroční rozpočty EU, vymezuje rozsah rozpočtových příjmů, tedy celkovou vymezenou částku pro platby, stanovuje celkový strop rozpočtových výdajů ve formě celkové vymezené částky závazků a také vytyčuje maximální částky pro jednotlivé kategorie výdajů (kapitoly). Finanční perspektiva EU je vázána na politické priority. V poslední části svého vystoupení se poslanec EP Vlasák zaměřil na vazby a inspirace pro Českou republiku a ještě jednou připomněl tři důležitá fakta týkající se rozpočtu EU: a) dlouhodobě vyrovnaný rozpočet, b) nežití EU na dluh (narozdíl od národních států), c) institut rozpočtového výhledu a programově orientovaného rozpočtování může být inspirací pro Českou republiku.

Jako další vystoupil na konferenci Finanční perspektiva EU 2007–2013 zástupce EK Christian Bourgin. Prezentoval stanovisko této instituce, které se příliš nelišilo od stanoviska zúčastněných poslanců EP. Připomněl politický kontext finančních perspektiv. Pokud chce EU dosáhnout svých cílů, tzn. stát se nejkonkurenceschopnější ekonomikou, zajistit bezpečnost svých občanů a stát se vůdčím aktérem v celosvětovém měřítku, a zároveň chce zajistit úspěch dalšího rozšiřování, je zapotřebí k tomu mít dostatečné zdroje. Christian Bourgin také poznamenal, že finanční perspektiva je něco jiného než rozpočet EU. Jde o určení rámce rozpočtů, včetně posilování rozpočtové kázně. Upozornil, že důležité je to, aby finanční rámce odpovídaly politickým prioritám, jak tomu bylo i v předchozích obdobích. V současném období je hlavní prioritou využití rozpočtu. Podotknul, že první prioritou finančního rámce se velmi úzce odvíjí od lisabonské agendy a spočívá ve snaze o transformaci EU do dynamické ekonomiky založené na znalostech. Druhou prioritou je posilování hospodářské a sociální soudržnosti. Třetí prioritou je řízení přírodních zdrojů, což zahrnuje i zemědělství. Čtvrtá priorita se týká oblastí svobody, bezpečnosti a spravedlnosti a pátá priorita pak úlohy EU na celosvětové scéně. První dvě priority představují největší podíl v rozpočtu. Dále seznámil účastníky konference s podrobnou analýzou jednotlivých priorit.

Posledním vystupujícím v dopoledním bloku byl další poslanec EP Hynek Fajmon, zástupce ODS v rozpočtovém výboru. Ten účastníky dopodrobna seznámil s rozdělením rozpočtu EU. Vysvětlil pojem finanční perspektiva a zdůraznil zejména to, že jde o právně nezávazný rámec pro stanovování stropů příjmů a výdajů pro jednotlivé rozpočtové roky, který nemá oporu v primárním právu jednotlivých členských států EU. Jeho dodržování garantuje meziinstitucionální dohoda (IIA) z roku 1999. V případě přijetí ústavní smlouvy by se finanční perspektiva stala součástí primárního práva. Také se zmínil o výdajích a příjmech ČR z EU v letech 2004–2006 a nastínil finanční perspektivu v letech 2007–2013. Poté hovořil o politických prioritách a na závěr do podrobností rozvedl plány EK v oblasti společné zemědělské politiky.

Odpoledne následoval blok věnovaný Lisabonské strategii a finančnímu výhledu v roce 2007-2013. Pozvání CEVRO přijali Eva Klvačová, ředitelka Institutu pro integraci ČR do evropské a světové ekonomiky při VŠE Praha, Petr Mach - ředitel Centra pro ekonomiku a politiku a poslanec EP Petr Duchoň (zkrácenou verzi vystoupení přináší jeho článek v tomto čísle).

Jako první se ujala slova Doc. Eva Klvačová, která se věnovala tématu Lisabonské strategie. Zmínila se o vzniku této strategie v roce 2000, v době kdy si EU vytkla za cíl stát se do roku 2010 nejkonzurenceschopnějším regionem světa, s tím že tato konkurenceschopnost bude založena na znalostech. Připomněla triádu jejích cílů tj. konkurenceschopnost, sociální soudržnost a udržitelnost rozvoje. Podotkla, že ze vzniku této strategie měla ambivalentní pocity, protože na jedné straně chápala užitečnost i smysluplnost pokusu o zachování evropského sociálního modelu, ale na druhé straně bylo zcela zřejmé, že jde o cíle navzájem jen těžko uskutečnitelné. Připomněla také další dílčí cíle strategie: zvýšení průměrného ekonomického růstu, vytvoření 20 milionů pracovních míst, zvýšení míry zaměstnanosti na 70 % atd. Připomněla, že první pochybnosti o naplnění Lisabonské strategie vznikaly již velmi brzy. Například v roce 2003 vznikla studie zpracovaná Světovým ekonomickým fórem, která se opírala o multikriteriální hodnocení konkurenceschopnosti a poukazovala na nemožnost splnění zmíněných dílčích cílů.

Dalším přednášejícím v řadě byl ekonom Petr Mach. Ten ve svém vystoupení zmínil fakt, že boj o peníze EU je hrou s nulovým součtem. Nové členské země totiž chtějí udržet co nejvíce peněz v balíku „strukturální fondy“, staré chudé země chtějí udržet své pozice čistých příjemců, zatímco bohaté země nechtějí platit více a Britové si chtějí zachovat svůj „rabat“. Zmínil se, že celý systém financí EU je v rozporu s tzv. principem subsidiarity. Podle jeho názoru by pro ČR bylo lepší, kdyby do EU nemusela žádné peníze posílat a o žádné peníze žádat. Pak by měla možnost stát na straně bohatších zemí a prosazovat co nejvyšší příspěvek.

V diskusích obou panelů padla celá řada otázek, které se týkaly jak vysloveně ekonomických problémů, tak také evropské integrace jako problému politického. Účastníci konference přišli také s řadou nových námětů, z nichž některé se staly předmětem dlouhých polemik. Konference „Finanční perspektiva EU 2007-2013“ tak splnila svůj cíl seznámit účastníky s touto problematikou.